

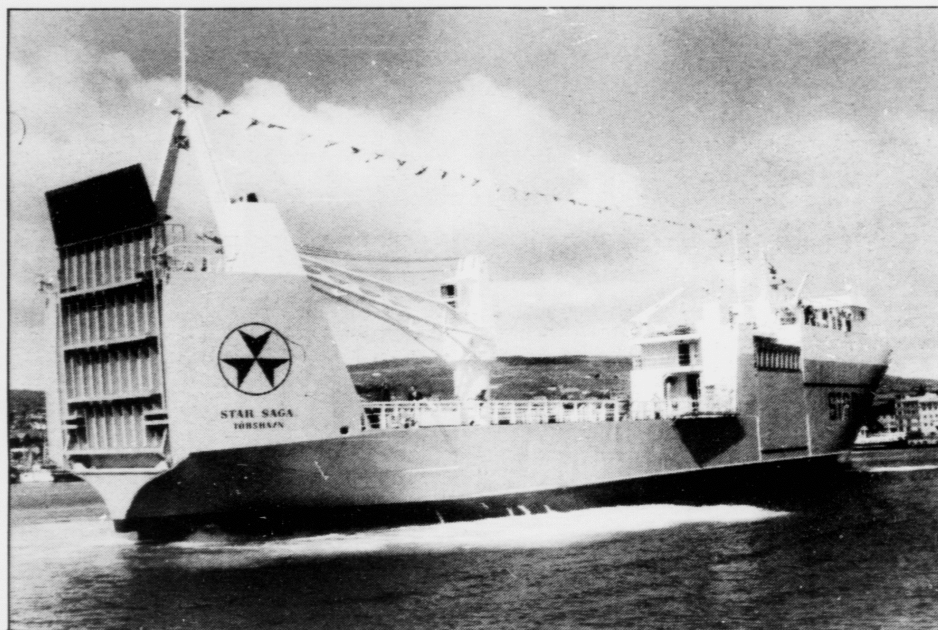
Nógvir fyrimunir við farmarutu Føroyar—Belgia

Orð og myndir: Jan Müller

Fáa meira burtur úr útflutningi og gjalda minni fyri innflutning

Nýggja farmarutan millum Føroyar og Belgia gevur føroyska samfelagnum og brúkararum fleiri fyrimunir.

Vit hava her møguleikar at útflyta feskum fisk í smærri nøgdum, og vit kunnu fáa aðrar vørur heim biligari og skjótari.

Star Viking og Saga—bátaslagið er nýtt skipaslag, sum brúk er fyri aðrastaðni eisini

Nakað herfyri varð nýggja farmaskipið Star Saga latið eigarinum, partsreiðarinum Star-Line í Havn, sum frammanundan eigur systurskipið Star Viking.

Við hesum báðum skipunum eru møguleikarnir at flyta farm millum Føroyar og útlandini munandi betradir. Eisini hómast nú nýggir møguleikar m.a. við at flyta fisk úr Føroyum nærum beinleiðis til marknaðirnar í Týsklandi og Fraklandi.

Tíðindablaðið Sosialurin vitjaði herfyri á skrivstovuni hjá Star Shipping í Havn, ið rekur Star-skipini, har hittu vit tveir av stjórunum, Kalle Østergaard og Helga Vestergaard. Teir báðir hava m.a. arbeitt við nýggju rutuni millum Føroyar og Belgia.

Tað var tá Star Shipping fekk nýggja farmaskipið Star Viking, at felagið fór undir at royna nýggju rutuna Føroyar-Belgia. Endamálið við hesi rutu er at stytta um tíðina og teinin frá tí at vora fer úr Føroyum og kemur á marknaðin og frá tí at vora fer av megin-

landinum og kemur til Føroya.

Bert við nýggja skipinum, Star Viking var hetta gjørligt, tí skipið sigldi so mikið skjótt. Star Shipping gjørdi tí av at sigla til Ghent í Belgia 14. hvønn dag og hevur gjørt tað síðani. Átlanin er møgulega í framtíðini at økja um hesa sigling við at flyta farm henda vegin eina ferð um vikuna.

Styttri tíð

Í dag gongur meginparturin av føroyska fiskautflutninginum, til Europa um Danmark og haðani víðari við bilum til tey ymsu keyparalondini.

Við nýggju rutuni hjá Star Shipping til Belgia er møgulegt at stytta um henda teinin og somuleiðis tíðina. Tí eru møguleikarnir at flyta fiski feskum av landinum og beinleiðis til marknaðin.

Star Line er í teirri hepu stöðu, at tað hevur fingið í lag eitt samarbeiði við eitt felag í havnabýnum Ghent, sum hevur atgongd til eitt stórt frystipakkhus. Her hevur Star Line meira enn

13.000 kvm. av goymslu-pláss.

Kalle Østergaard sigur, at teir við hesi nýggju rutuni eru førir fyri at flyta føroyskan fisk bæði skjótari og lættari til keypararnar í Europa. Tað er tí eisini ein stórur fyrimunur at hava slíkt frystipakkhus — fyri ikki at siga ein treyt.

Nógva spara

Vit spurdu Kalle Østergaard, hvørjir fyrimunir eru at flyta fiskin á hesi nýggju rutuni istaðin fyri at flyta hann um Danmark.

Til tað sigur hann, at vit í meðal munnu spara einar 1000 kilometrar við at senda fiskin til Belgia heldur enn til Danmarkar fyrst.

Ghent liggur ikki langt frá teimum stóru fiskakeparunum, og hetta er ein stórur fyrimunur. Tað hevur so eisini eydnast Star Shipping at fáa eina sera góðan samstarvsfelaga í Belgia, ið flytur vørna víðari. Belgiskir bilførarar eru teir

biligastu í Europa. Samanumtikið heldur Kalle Østergaard, at nógvir peningur kann sparast við at brúka hesa nýggju rutuna.

— *Hví hevur eingin tikið stig til eina tíka rutu fyrr?*

— Hetta kemst helst av tí, at vit ikki hava havt tey røttu skipini fyrr enn nú. Star Viking og nú eisini Saga sigla so mikið skjótt, at tey kunnu klára ætlaðu rutuna. Um so var at skipini bert sigldu 12-

sum dýrka vørna.

Við rutu millum Føroyar og sjálv keyparalondini sum eitt nú Belgia, slepst undan ov nógvm dýrkandi millumliðum. Sjálvur heldur Kalle Østergaard, at vørur, sum føroyingar keypa úr t.d. Belgia og flyta beinleiðis til Føroya, kunnu gerast 15-25% biligari.

Við hesi nýggju rutuni ber eisini betri til at tilrættaleggja sini innkeyp á meginlandinum. T.d. nær tað er best at keypa, í hvussu stórum nøgdum osfr.

Feskur fiskur

Hvat viðvíkur føroyska fiskautflutninginum, so heldur Kalle Østergaard, at her liggja nógvir møguleikar. Av tí at tað verður sigt beinleiðis til Belgia, sum liggur rættliga tætt við teir stóru marknaðirnar so sum Paris, so ber til at fáa vørna fram rættliga feska, nakað, sum ikki hevur borið so væl til higartil við verandi rutum til Danmarkar.

Hann visir á, at tað ber til at senda feskum fisk úr Føroyum friggjadag, sum longu kann vera á fiskauktionunum í Paris mánadag. Heili tvey samdøgur kunnu sparast við at senda fiskin til Belgia istaðin fyri til Danmarkar.

Teir hava longu flutt nakað av feskum fiski úr Føroyum. Her hevur so enn bert verið talan um royndir.

— *Heldur tú tað liggja stórir møguleikar á hesi rutuni at útflyta feskum fiski úr Føroyum?*

— Nú hava føroyingar ikki tradítion fyri at selja fiskin feskum, so tað er ilt at meta um.

— *Men heldur tú ikki, at áhugin verður storri fyri*

hesum, nú tit hava sett hesa rutuna í gongd?

— Tað fer tíðin at visa. Greitt er, at útflutningurin av feskum fiski eisini má hava samband við, hvussu nógva er at gera á flakavirkjunum.

Tað er greitt, at tá tilgongdin av fiski til teir stóru marknaðirnar í Europa er litil, tá kann tað lona seg at senda fisk feskum fiski úr Føroyum, tí tá fáast góðir prisir. Men eg rokni eisini við, at tað er nógva fiskasløg, sum í dag litið og einki verður gjørt við í Føroyum, sum kundu verið útflutt fesk.

Kalle Østergaard leggur annars aftrat, at teir hava fingið fatan av, at føroyskur fiskur hevur gott umdømi í Europa. — Vit eru sjálvandi ikki fiskafólk, men vit hava spurt, og vit hoyra hetta. Eisini er rættuliga stóru áhugi fyri at vita, hvørjir møguleikar eru á hesum øki.

Samantikið metir Kalle Østergaard, at eitt rutusamband beinleiðis inn á europeiska meginlandið gevur føroyingum nýggjar ótróyttar møguleikar at sleppa av við sin fisk. Somuleiðis gevur eitt slíkt samband okkum betri møguleikar at handla beinleiðis við seljaran.

T.v.s. at vit kunnu fáa meira fyri okkara fisk og gjalda minni fyri tær brúksvørur, vit innflyta.

Annars eru eigararnir av teimum báðum nýggju Star-bátunum sera væl nøgdir við bátarnar. Teir hava eisini fingið sera góða umtalu í útlandinum. Talan er bæði um gott handverk, ið er gjørt á Skála, og eisini um tey røttu skipini til slíka farmasigling.

Stóran týðning fyri alda fiskin

Føroya Fiskasøla, sum er størsti útflytarin av føroyskum fiskavørum, hevur eisini gjørt royndir við at senda fisk nýggju leiðina til Ghent.

Sjúrður Rasmussen á Fiskasøluni sigur, at nýggja rutan til Belgia í fleiri forum ger tað lættari at fáa fiskavør fram til kundarnar í Europa. Serliga er talan um styttri koyring.

Hann heldur annars, at stórir møguleikar liggja í útflutningi av feskum fiski henda vegin. Her visir hann so serstakliga til aldan fisk so sum sil og laks. Tað hevur nógva at siga at kunna fáa tann alda fiskin fram til keypararnar í Paris og aðrastaðni so skjótt sum gjørligt. So hvat viðvíkur útflutninginum av okkara alda fiski, heldur Sjúrður Rasmussen, at her liggja stórir møguleikar á nýggju rutuni millum Føroyar og Belgia.